

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententia adversaria proponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

aliquam cognitionem, quia tendat in obiectum abstractum, vnde negatur vltima pars illius argumenti.

Ad primum secundæ sententiæ respondetur distinguendo maiorem: est evidens, id est, evidenter cognoscibilis, non per denominationem extrinsecam ab habitu scientiæ, sed per cognoscibilitatem iam sapè explicatam, & in hoc sensu concedo; est evidens actualiter & extrinsecè nego: quia ut sic non est obiectum formale, sed potius extrinsecus effectus formalis scientiæ, & posterior illa, ut iam probatum reliquitur; ad minorem negatur quod evidenter cognoscibile sit à scientia, imo potius ut sic supponitur ante illam.

Ad vltimum respondetur distinguendo maiorem; quod est distinctum extrinsecè, & se habet ex parte obiecti constituens illud in esse motivi, & præsupponitur ante scientiam concedo; Quod est distinctum à posteriori, & sequitur ipsam scientiam nego: cum autem sic se habeant esse illuminatum, & illustratum, sequanturque ad ipsam scientiam, ideoque non sunt obiectum formale sub quo illius.

QVÆSTIO VI.

Vtrum Theologia naturalis sit simpliciter vera & propria Sapientia?

SECTIO I.

Sententia adversaria proponitur.

Prima sententia asserens Theologiam naturalem non esse sapientiam: sic probatur.

Primò, quia ut asserit Aristoteles, 1. *Magnorum moralium*, sapientia hæc scientia, & intellectus constat, sed Theologia naturalis non constat ex scientia, & intellectu; ergo non est sapientia; minor sic probatur. Quia intellectus tendit in principia, scientia tantum in conclusiones tendit; ergo solum est scientia, vnde non est simul scientia, & intellectus, & sic non erit sapientia.

2. Secundo, sapientia est maxima inter omnes virtutes intellectuales iudicans, & ordinans illas, ut colligitur ex Aristotele 2. *Metaph.* sed Theologia naturalis non potest esse maxima inter omnes virtutes intellectuales; ergo non est sapientia: minor sic probatur; quia implicat quod Theologia nostra sit altior quam habitus principiorum à quo illa procedit, quia effectus non excedit causam.

3. Tertiò, Quia sapientia debet esse certior, & evidenter omni scientia, sed mathematica excedit Theologiam naturalem incertitudine, & evidenter; ergo Theologia naturalis non est certior, & evidenter omni scientia, vnde non est sapientia.

SECTIO II.

Aliqua notantur ad nostram sententiam explicandam.

Advertendum est duplicem esse acceptionem sapientiæ. Primo enim accipitur sapientia pro quocunque habitu intellectivo cuiuscunque

R. P. Ildeph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

generis sit, sive sit scientificus sive non; dum tamen sit ita præstans, ut certissime sine periculo errandi, ac firmissimè in sui obiecti cognitione versetur, in hac acceptione docet Aristoteles 1. *metaph.* & 10. *Magnorum moralium*, cap. 3. 5. & 6. *Ethic.* cap. 7. generali quadam ratione sapientem appellari, qui in sua arte, aut scientia exactissimus est, illamque perfecte caller, & qui non tantum scit, aut cognoscit ea quæ ex principiis deducuntur, sed etiam cognoscit ipsa principia, rationemque suæ artis tradit inquirenti, cur hoc, vel illo modo operetur tali arte ductus: Hoc exprimit his verbis lib. 1. *Metaph.* Artificesque iis, qui experientia rerum valent sapientiores esse arbitramur id quod ex eo accidit, quod illi causam sciunt, ij non item & in hoc sensu loquutus est D. Thomas 1. *part. quæst.* 1. art. 6. in corpore ubi sic ait. [ille sapiens dicitur in vnoquoque genere qui considerat altissimam causam illius generis, ut in genere ædificij artifex qui disponit formam domus dicitur sapiens, & architector respectu inferiorum artificum] vnde dicitur 1. *Corinthiorum* 13. at sapiens architector fundamentum posuit, & rursus in genere totius humanæ vitæ prudens, sapiens dicitur, in quantum ordinat humanos actus ad debitum finem; vnde dicitur *Proverbiorum* 1. Sapientia est viro prudentia.

Secundò, sumitur sapientia latissime non propter denotat determinatum aliquem habitum ut asserit eximius Doctor Pater Franciscus Suarez; sed pro rectitudine quadam intellectuali ad bene iudicandum de rebus omnibus consurgente ex perfecta consequentia scientiarum omnium ad eum modum, quo iustitia in vna acceptione non significat vnum habitum in particulari, sed coniunctionem omnium virtutum moralium, & in hac acceptione definivit illam Cicero 4. *Tusculanarum*, & 1. *de Officiis*, dum ait: sapientia est rerum humanarum, atque divinarum causarumque, quibus hæc continentur, scientia.

Tertiò, accipitur sapientia propriissime, pro quodam habitu intellectus scientifico & determinato, qui perfectione ac præstantia superat omnes scientias naturales, ac de rebus perfectissimis summaque omnium causarum causa Deo nimirum maxima delectatione agit, & quia in hac acceptione sapientia maxima certitudine, ac evidenter, qua fruitur maximopere, nimumque oblectet mentem sapida scientia nuncupatur, & in hoc sensu agit de illa Arist. 1. *met.* cap. 2. & lib. 2. cap. 1. & lib. 3. cap. 2. 6. art. cap. 2. cui hæc conditiones, & proprietates adscribit lib. 2. *met.* cap. 2.

Prima conditio sapientiæ est ut agat de præstantissimis naturis, per vniuersalissima principia, iudicando de ipsis principiis, & etiam ut agat de altissima totius vniuersi causa. Hanc conditionem tradunt Aristoteles & D. Aug. Arist. loco citato, & 6. *Ethic.* c. 1. his verbis: constat igitur ex his sapientiam esse rerum præstantissimarum naturam scientiam sapientem; igitur non solum ea, quæ ex principiis sunt cognoscere, sed etiam circa principia ipsa verum dicere oportet, quæ verba etiam repetit, 1. *mag. mor.* cap. 33. D. Aug. lib. 2. *de Trinitate*, his verbis; hæc sapientiæ & scientiæ recta distinctio, ut ad sapientem pertineat æternarum rerum cognitio intellectualis: ad scientiam vero temporalium rationalis cognitio, vltimam autem partem conditionis tradidit D. Thom. 1. *p. q.* 1. art. 6. in corpore, sic, Ille igitur qui

E 2 considerat